

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél " . . . 2 frt 50 kr.
Negyed " . . . 1 frt 25 kr.
Tanítóknak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések

a legutányosban számítottak.

B A J A

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség

hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
bajai állami tanítóképzőintézet.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nanny Lajos könyvnyomdá-jába küldendők.

A fényüzés.

(V. évf.)

Van a fényüzésnek egy oly következménye, a mely által elvonatik a társadalom jó hírneve és becsületessége s oly utra tereltek az, a hol kihal minden emberi érzet, a szemérem, tisztelőt és becsület, elfoglalja pedig ezeken helyét az önzés, a társadalmi alásültyedés, a góg és legfőképen a roszelekedés, a melyek környezetében haladnak a fényűzők és minden módon a fény és pompa után törekednek, mert hisz' — a belső, hanem a külső az irányadó, — e következmény az erkölcsi romlásodás.

Tekintsünk ma sok nőt és tekintsük azoknak vagyoni állásukat, mit fogunk tapasztalni?

A legfényesebb palotától, le az utolsó viskók felé tartaljuk a fényűzést egy nérvben, a melynek utókövetkezményeire gondolva, lehetetlen nem sajnálkozni, sőt sirni is feleltük, mert az minél előbb meghozza a nyomort — ekkor azok, kik a fény és pompában osztoztak — a bukás felett kacagnak és nem ismernek . . .

A fényűzés képes a legvégsőre ragadni mindenkit, különösen a nőket azon pontra, hogy feldoldozzák becsületüket, jó hírnevüket — és mind ezt csak egyedül a fényes öltözék elnyeréséért, hogy ezzel fedjék el büneiket és romlott lelkületüket, — mi azután sikerül is egy időre, de végre is csak kiderül a való és bűnhődnek véteikéért nagyon is fájdalmasan.

Csak egy futó pillanatot keil vetnünk a társadalomra és azonnal feléjük ott a fényűzés következményeit: az elkorcsosulást, a környezetiséget, mi kevés idő mutávali olyakra emelkedik, hogy bárki is ráfogható lesz a ledérség és szeméremtelenség, és ez ismét a fényűzés következménye!

Éz, igen ez fogja megdönteni a társadalmat ugy, hogy onnan kivergődni nagyon sokáig, vagy tán soha sem bír: a tiszta lelkületet elhomályosítja, az embereket bünnel szennyezi, míg végre is a megsemmisülést véget mindezeknek . . . de már akkor késő, nagyon is késő lesz.

Nézünk ma egy oly nőt, ki napi munkájával keresi kenyerét és nézzük öltözését! . . . Nőnde ezen is oly dűtöket látunk, a melynek értéke felülhaladja keresetét nagyon is, és nézzünk arcába, mit lelnék ott fel? A heradást, kiáltást!

Ha a fényűzés nincs így elharpodva, mindezek nem történnek meg és fordulának elő, hanem erényes nőkké találkoznának az életben, kik első és szent kötelességöknek ismernek a család jólétét előmozdítani és gyermekeikbe a szelid- és szerénységet oltani, míg így az anyák magok vetik oda fejlőd gyermekeiket az élet élvterengere csak azért, hogy a divat szerint öltözhesselek.

E vádak nemcsak alsóbb rangu nőinket illetik, hanem a felsőbb körökét is, kik természetesen még nagyobb fényűzést üznek, hogy atyáikat, férjeiket

minél hamarabb az uszorások körme közé adják, azután pedig csödbe kerülve megsemmisülnek.

Ha tekintjük a sok csod keletkezését, csaknem mindenütt a fényűzést találjuk indokul.

Eddig a nőkről, most nézzük a férfiakat, kik fényűzésben élnek, hogy minél hamarabb tönkre menve, a halálba meneküljenek, hol megszűnik a kín és a fájdalom, de előzőleg kérszeres kínokat kell kiállaniok: a halál fájdalmait és a lezajlott életre való visszagondolás kínjait.

Az embert a fényűzés régebben, hogy „az mondak szerénység és becsületesség jellemzi, mert ok mellőzik a túlságos divatot s csak az egyszerűségben élnek.”

Lehet, hogy akkor úgy volt, de ma nem, hanem igen is fényűzők és élvhajhászok ugyananyira, miszerint ezek nélkül nem élhetnek, azért nemcsak hogy a menyire telik — kötekeznek, hanem azon felül is csak azért, hogy hű vágyaiknak: a divat és divajokodásnak eleget tegyenek. . . Ha betekintünk a lapokba, ott mindig olvashatunk okmányhamisítás, sikkszászt, csalás és gyilkosságokról, a melyek nagyon természetesen a félkezhetlen vágy- és élvszerzés indokából következtek el, mert hát első a divat és annak kell legelőször eleget tenni, bármi módon is, nem törődve azonban a becsülettel és jóléttel.

Igen, a fényűzés szülője minden rossznak, mert annak eleget tenni nem elegendő mindig a tulajdon birtok,

hanem idegen jószághoz kell nyúlni, abból következik azután az örösi bűnkronika, a melynek leírásához kötekek kelletnek . . .

A mai ifjúság nem azért él, hogy jövőjét biztosítsa, hanem igen is a jelennek és így annak minden élvét kizsákmányolva áll a jövő elé, hogy ott bűnhődjék addig, míg ama bűnhődésének golyó vagy mással véget nem vet.

Most pedig általánosságban szólvra eme verses körről, csak annak megjegyzésére szorítokozom, hogy pár évtized múlva — ha úgy méröben növekszik és áll jenn a fényűzés — bekövetkezik az, hogy számtalan család jöltébe dől meg, mert lehetetlen, hogy a túlsokaságban szaporodó nép kiválmalmait — a fényűzést tekintve — elég lételessék s akkor ezek lesznek aladói a közös jöltének és megteremtik a zavart, a melyből következik a megsemmisülés, hogy azok, kik azelőtt oly fényesen öltözködtek és éltek a fényűzésben, megmaradt foszlányaikba burkolva így kiáltanak fel: „vége már mindenünknek, vége a fényűzésnek és jöltének, — csak egy mód van a menekülésre, a halál . . . ez megszabadít mindenkülre.”

Igen is ez fog bekövetkezni, ha még most nem kezdenek ellenállani eme verses áradatnak, hogy azt eltojva a jöltét helyre állítsák és boldogan éljenek. — y — n.

TÁRCZA.

Levél R . . . y M. barátomhoz.

Fölveszem a kétkrajczáros lantot És pengetek rajta levelet neked. — Epistolád mindenik betűjét Megesókoltam. E díjjal beéred? A lelkek is elreputál hozzád; Nem érzed-e mint esőkölja orozád?

Szeretetem rózsakoszorúja, Melyhol a te bennem élő képed Ékesítém, elismerés adta Laurustól leve diszesb, ékesb. Szeretetem határtalan, nagy — nagy, De te rák sokkal méltóbb — az vagy!

Szjnttem én, s im helyesen szjntém, Hogy kebledben a költészet tüze Szendereg. — Most lángra lobbant e tűz: És ez legyen élted féltett üdvé! Érti hevért anyji ifjú lélek Den nemet, tisztá istentüznék;

De kiálszik e tűz ha a kebel, Melyben lobog, mit ottár, nem tisztá, S az erkölcsöt „keresztre feszítők“ Ündök serge is e tüzet fojtja, És a függetlenség viperija — A zsarnok — is megöli halála. . .

Oh, ez a tűz retteggett tűz ám ez! Egéből küldött bosszuálló anygal! Mikor e tűz heviti a költőt Akkor Isten — s isteni haraggal

Ostoroza a jogtalanságot, — S nem látja a fön a koronákat . . .

Ha a lelket elringatja néha Szent varázsa egy mesés világnak; Lassan lobog, reszket e tűz, mint az Alkony fátján szépen kigyult csilgag . . . A gyönyörtől a szív hűzja reszket, S néma vágyba meríti a lelket.

Lantot ragad kezébe a költő S főleng a dal szomoruan, mintha Terhes felbő vonulna el lassan És a felbő könyezne is, — sirna . . . Oh hon! érted kesereg a költő: Vészben, bajban, — hozzád mindig hű ő.

Nem szomorú, esendesebb már a dal, S amiről szól: vágy, epedés, remény . . . Áthúzódt az a siró fölleg — S reményüggár áll a költő lelkén. Imádkozik, óhajt, reményl ő még: Boru után szépen kéklő az ég.

Halkan rezg el a burokon a hang, Eihal a bú, szív mélye lesz sirja . . . Langyos szellő lágyan leng szörnánj. Bús nótát hóg . . . Kis csalogany sirja. És e dalra a szív dobog, hevül; S dall a költő örök szerelemül!

Rajta pájtás! zengjen föl az ének! Légy a világ szombat paszirtája. Boldogságot árasztasz el, oh hidd, Hová dalod behalászik, a tájra . . . A dal imádsága virága a szívnék; Boldogok kik érzik, a kik ebben hisznek!

— Jász-Ladány

Hortobágyi

A kaczer asszony.

— Bajza. —

Ista Rátz István.

(Végo.)

Loránd kedélye megváltozott, mint a természet, ha dermesztő tél után virágos tavasz jön; a szólan komoly férfi, vidám, elevenkedélyű lett, szinte megifjodni látsz. tt. Folytonos kísérője lett Alice-nak s mint az árny, bolygott utána mindig, bár a szép asszony már kevesebb figyelembe látszott részesíteni; sokszor ugy viselte magát, mint ha már terhére volna, szabadulni szeretne tőle, máskor ismét epedő tekinteteket küldött felé. Egy éb talány volt e nő, tele ellenmondással, melyek minduntalan kedélyt támasztanak a lélekben.

A mint gyermekek játszanak rab-madarakkal, elbocsátva majd ismét megfogva, ugy bánt Alice a művészzel. Néha szerelmesen e-elte rá nagy, álmagat szeméit, melyekből a legforróbb érzelem látszott sugárzani, vagy édes, suttogó hangon beszélt hozzá varázsszavakat; máskor hidegen, visszautasítólag bánt vele s másokkal kaczérolott, gyönyörködve a belső fájdalom jelleiben, melyeket a művész elpalástolni nem volt képes. Lorándnak ilyenkor eszébe jutott a kis Elza mindég, ki bizonyára sokat szenvedett, míg a feledés sötét fátyola betakarta családásának emlékeit, hogy csak néha jöjjenek fel kísérténi sötét árnyakból.

A báróné termelben sem sokára újra fényes társaság volt együtt. ismét ott izgett mozogtak a parketter mindazok, kiket első ízben itt látunk, csak egy-két alak

volt másokkal helyettesítve. Alice természethez simuló, bájjait kiemelő rózsaszín se-lyem ruhát viselt. A társaságot elhúzódva, virágos kertté varázsolt terem rózsálgugsa alatt pihent, a keroveten könnyedén megdülve, fürtös fejét a támlára hajtva, mosolygó szemével Loránd arcán merengve, ki közelében ült, kis gömbölyű széken. A lugas előtt dus lombu römbeudronok álltak, gazdagon meg-krakva piros és fehér virágokkal s elfedve a suttogókat.

Virággillatolt áthatott, bődítő lég szállongott a rózsalombok között, kimondhatlan kéjzértéttől töltve el a lelket, heves keringsébe hozva a vért s vágyat lovpa a lélekbe, bár tartának örökké e percek, melyek-nem mindenike felér egy hosszú, szenvedés-teli élettel.

A szép asszony fehér, omlatag kacsóti kezei közt tartá a művészt, beszélvé neki szíve életéről, a szerelme lúdvéről s Alice anyji figyelemmel hallgatta e szavakat, oly benső vonalmonal látszott szemles arczába tekinteni, mintha szívének minden dobzanás, lelkének minden üve hozzá volna kötve. Loránd mindég édesebben beszélt, ajkai ékesebben szóltak, szemében több tűz égett, vonással szinte remegni látszóto- tak az o'rtadán táziól, mely lelkében lo- bogott, szíve majdnem halhatólag vert és arcán égető bíbor futott át. Egyszerre felemelte az ölében nyugvó kis kezeket, izzó esőkökat illesztve rájuk, s elhaló, lassu hangon e pár szó mondá:

— Szeretlek tisztán, mint az ifju szerethet, s forrón kiemelt a férfi tud; — s mintha néhez küzdökben, nagy erőmégfe- zítésbe kerültek volna e szavak, tőrdre omlott Alice előtt, szorongó kebelrel névo

— A „bajai polgári ifjúság önmulatató és társalgó-köre” 1. hó 31-én a „Nemzeti szálloda”-ban társas estélyt rendez.

— Országos vásár. Ma egy hete tartott meg a vásár, melyen nem felelt sok eladó és még kevesebb vevő jelent meg. Az „országos” nevezetelleg felbő az országos lármá miatt érdemlé meg, mit azonosok s legények a felállított deska-bódékban egész éjjel csaptak, a körülállók nem kis épülésére. „Nincsenek nálunk csendörök?” kérdez egy vidéki. „Vannak — volt a válasz — csendörök is, biztos is, de néhány hét múlva városi tisztújítás lesz.” „Az más!”

— Tízvez. Hétón éjjel fel a nagy vásártérhez közel lakó Karlovics asztalos mester és szomszédja háza légit. Szegény embert alig két évi időközben másodszor éri a nagy szerencsétlenség. Teljes szélséden kedvezett a körülállókban, különben a veszedelm sokkal nagyobb mérveket öltött volna, a mennyiben a tűz jelzése toronyór hiányában szörköszerint igen későn történt. Lám, öröktörni kell építeni, mondják a jelen előjáróság elleni s tőket követelőnek belőle, pedig véleményük szerint van nekünk elég toronyuk s csak toronyörre van szükségünk és fogadott, díjazott és jól betanított tűzoltókra.

— Tegnap dében ismét tűz tört ki a hangásy-utczában, melynek egy lakház esett martaléknak.

— Dr. Szabóky Adolf, a magyar ipar érdekében fáradothalant barczosa, csütörtökön déntől fél 1 órakor hosszas szenvedés után meghalt, élete 59-ik évében. Dr. Szabóky egyike nemcsak a főváros de az ország legismertebb alakjainak. Harmannyolc évig volt a párisi és a budapesti belvárosi főiskolákban; huszonöt éves tanári jubileumát éppen ez év január havában ünnepelte. Nyugdíjra kecskén.

— A helybeli iparos-ifjúsági egyesület — jövő augusztus hó 19-én a „Nemzeti szálloda”-ban színelőddal egybekötött táncvirágalmat rendez.

— Villámcsapás. Mult vasárnap délután a tiszta égből hirtelen felhők borították el és megperdelt a szörnyű dörgéstől kísérvé, miközben a villám is lecsapott óva. Latinovics Istvánról szólóhöz, hol az ott lakó vinczéllé.

Dobos György áldott állapotban levő nejét szültotta, ki mintegy másfél órai szenvedés után meghalt.

— Ez is nevelés! — 7 éves fiú: „Édes apám! — Keresztül tanultam már az á-b-c-és könyvet és most kis olvasós lezsek és azért a kis olvasó könyvet kell megvevőnem, 10 krajczárba kerül. Ugy-e édes apám, ád hónap 10 krt a könyre?” Ápa: „... abba a te tanítódba, örökönörök csak pénz adjak. Mindig költsek az ilyen szavakokra? Pap ugy sem lesz belőled, könyv sem kell, Okossabrá is kell nekem a pénz! E közben belép a szobába a gazdáknak i z e n h a t é v e s fia: „Apám minden pajtásomnak van már ezüstkupakos tájéktájpája, csak nekem nincs. Ezért aztán ugy csufolnak pajtásaim, hogy már nem is merek közezők menni. Csak hallandó mi mindent beszélnek rólad is, rólam is, tudom Szegyhéldé magadat. Ha még a napokban pipát nem veszesz, soha többé nem megyek a korecsába. Ápa: „No megállj, hied betömöm én a szájukat azoknak a hires legényeknek. Vasárnap megvegyünk a városba és akkor olyan tájéktájpát veszek nekéd, amilyen egyik pajtásodnak sincsen. Nem bánom, ha 10 forintomba kerül is!” És az okos gazda csakugyan megvette a 10 frtos pipát, a 10 kros „számárára” pedig nem tartotta érdemesnek megszerezni. Ugy édes magyarom, csak kényesen! — Nem baj az, ha mellette olyan maradás is: mint nyájadnak kolomposa — hisz hasznát veszi ennek — Iczig barátod. (Kalcsoai Néplap).

— Egy vérszopó uszörös bűnpörétt tárgyalta a napokban a bécsi esküdtszék. Ez a derek ember Selinger Izidor, ki áldozatul a tiszt iskolák kadéjtját szelteme ki és szizpolozta őket a „rendes” 120 percentölt 2400 százalékiig, a mi olyan szám, mit egyházmbar még nem ért el uszörös. Tanuk gyánant egy órnagy, két kapitány, több főhadnagy, több hadnagy és altiszt vannak beidézve. A károsultakat Proschek órnagy-hadbíró képviseli a hadügyminiszter megbízásából. Selinger áldozatát közli, kik többnyire „blanc” váltókat irtak alá, egy apon is lötte magát. A mai tárgyaláson Kropcsesch órnagy, a hires puskák feltalálója, a tárgyalás végén azt vallotta, hogy Selinger még le is itarta martalékait, csakhogy azok vakon teljesített kívánságait. Az összes vallomások csudalodulokat mondanak el az emberi nadaly gaztetteiről. Az esküdtszék a modern Shylockot mind az öt vádpontban egyhangulag vétkesnek mondta ki. Selinger a büntetés kiszabása fölött tartott beszédek után siró hangon szólalt meg: „Kérem, magas törvényész, könyörgök kegyelemért és enyhe büntetésért. Kérem tekintete venni, hogy öreg ember vagyok és családom van.” A törvényész Selinger Izidort h a t é v i , h a v o n k i n t e g y n a p i b ő j t t e l s u l y o s i t o t t n e h é z b ő r t o n n e í t t e , k i s z a b a d u l t a u t a n p e d i g r e n d ő r i f e l j e l e t e t a l á v a l ó h e l y e z é s e r e , m i v e l S e l i n g e r a z i d e g e n v a g y o n r a n e z v e z e s z e l y e m b e r .

— Ahol meg tudják az asszonyt becsülni. Egy amerikai levelező írja egy bányavárosból a következő szenzációs esetet: „Egész igazalomba hozta a napokban Highland Mining Camp, coloradoi bányaváros egy „valóságos nő szemé” meglelése. Noha az utazás kissé kimerítő, s napisítotté volt, mégis szép látványt nyújtott, midőn férjén hátán egy zsák lisszettel követte. A férj karján egy csesemőt tartott s eddelrel és bányász-eszközökkel telt batyut cipzelt a hátán. A lakosok egy ifjontos acsücsió tiszteletere meitin et hivat össze s felajánlotta az igazai család — ná a város legszobó részét, mely ezental a birtokukat képezi. Aki valaha ifly telepítvényeken volt vagy azokkal California leírásából megismerkedett, bizonyára fogja tudni méltaitni egy ifly esemény fontosságát.

— Új revolver-ágyúk. E pillanatban ismét két új revolver-lövő szerzám vonja magára a szakkörök figyelmét, nevezetesen a Krupp-féle revolver-ágyú s egy a witteni fegyvergyárból kikerült tengeri mitrailleuse. Az elsőről a következő részletek ösmeretek: négy csőve van, melyek hossza 25 centiméter kali-

berméter mellett 66.9 centm. A 163 kilogramm csúnek tizenkét rovatékvonása van, a lövedékek súlya 235 gramma. Egy kézi emeltyű vízszintes mozgatása által a csövek forgogni kezdenek közös tengelyök körül s egyidejűleg az első-készülék is működik. — A tengeri mitrailleuse, melyet a witteni gyár készít, minden irányban forgatható s ép oly könnyen mozdul le, mint fölféle. A német tengerészlet közelbék kísérletet tesz a revolver-ágyúval, hogy polgárjogot adjon neki az öllököl-szerszámok sorában.

— Az egyiptomi csapások egyike. Oroszországban a rzasai kerületben oly ropant tömegű a sáska raj, hogy a föld felületét 400 kilométernyi területben teljesen befodlik. Elpusztításukon naponként 500 ember dolgozik s egy nap alatt 8000 kilogrammot ölnék meg. A tifis-pesti vajú sineit annyira beborították a sáskák — cső csapta őket ide — hogy a vonat nem tudott rajtok keresztül hatolni, s végre is kénytelenek voltak a kocsikat felszakcsolni, aztán egyenként voutnati át a sáskákat halmán s nemcsak Oroszország déli, hanem északi részén is észlelik, mint vonulnak át az óriási sáska-hadak. Ilyen sáskaacsapat vonult el mult hó 14-én Moszkva fölött 20—20 méter magasságban.

Csarnok.

Kálán — Győzőhöz.

Leveled hősei, Melánia és Gyurkának a „13” szám lesz örök emléktí ép ugy, mint e levelemben leirandóknak: „Ma zene lesz a Bódog-téren” című hirdetés és a „Bódog-tér”, mely előbbi két év előtt díszlett a belváros utcasarkain. (Megjegyzem, hogy történetem ez időben kezdődik.)

E tér városunk egyetlen sétányja, hova az üdülést szerelni kívánók mennek. Különösen a nők keresik fel e helyet, mert itt enyheleghetnek és eszeveghetnek kedvük szerint, nem hiányozván oldalok melől a „lovag” sem, ki a napi 25—30 folt Reamurnyi hősegről sokat, de a szép holdvilág esztről és szerelemről még többet beszél. ...

Julius hó volt, midőn a fenti hirdetés „díszeltget” és a leirandó esemény történt. — A nap heve lankasztól hatott mindenre, s csak olykor egy-egy fuvalom — mi magasa kavarta az utca part, adott friss léget azoknak, kik nem bírhetétek otthon a szobát, hanem dacolójuk kellett a hőséggel. De a mily kellemetlen volt a nap, ép oly kellemes volt az est: az eget csillag milliárd ékíté, a lépek zsongtak; de főleg a bódog-téri zenehangok voltak a gyönyörködtető, s mintegy csalogattak oda a közönséget. Én is ott voltam. ...

A kevésbé sima uton egyszer egy nő surrant el mellettem a nélkül, hogy arcát láthatam volna. — Utánna iramodtam. ... Az lika volt, az a szöke haju és ké szemű angyal, kinek ajkán örökös mosoly látható.

Egy ifju kísérté, Vágshalmy Elemér, ki hihetleg a legnagyobb boldogságot élvezte; kinek élvénküli maradt a balzsam illata, a zene hangok és minden, mert likát lángolóan szeretett és ez viszont őt. — Boldog is lehetett Elemér, mert egy oly nőnek oldalá mellett volt, kinek ajkáról egy bizalmas szóért oly sokan áhítottak s kiért oly sokan ábrándoztak; de eme ábrándok és óhajok mind elenyésztek, mert lika megmaradt kedves Eleméré oldalán, ki oly szépen beszélt nekki a szerelem- és mindenről, hogy az őt elbájolta. ...

Leheveredtem a gyeppászirta — a lombok alá a napp heve elől akartam volna menekülni, pedig ez nem díszíté egúnket, hanem a halvány csillag-és lámpa-fény hinté sugárait a térre. — Most ha kérdésed, miért heveredtem a lombok alá? azt mondhatom: „Ellesni akartam bizalmas szerelmi hangokat, azért, hogy élvezzek, mert mint előbbi levelemben emítém, lemondtam arról, hogy valaha is imádni — szeretni fogok valakit. ...

Zsongott felettem az esti lepke, s távolról olykor egy-egy fülmibe hang hatolt fülcimbe, ... és én ekkor boldog voltam, de megközelítőleg sem olyan, mintha Elemér

Különfélék.

— A ciszterciáknak közelebb Zircen tartott nagygyűlése után nevezetesebb változások történtek: Mészáros Amand, volt székesfehérvári tanár, apítási titkárja Zircen; Laszokics Bernát, volt egyri tanár, zirci alkormányzóvá, Pisztor Emil zirci theologia tanárára, Vince Ambró, volt pécsi tanár, porvai lelkészé, August Gerő volt porvai lelkész, szentgotthárdi lelkészé lettek, Aigner Sándor Pécsről Bajára, Ledniczy Ipoly Pécsről Egerbe, Mikovics Elek Egerből Bajára, Cserey Lukács Bajáról Székesfehérvárra, továbbá Nemes Tivadar, Kéry Vidor, Kalocsay Kornél, Leyer Nándor és Békeffy Remig Pécsre küldettek tanároknak.

— Csóka Sándor szinigazgató ur — a városi Tanács engedélye folytán — társulatával városunkba jö a téli szinidényre s október elején megkezdí előadásait. Ez annnyival inkább örvendetes hír, mert az elmúlt két téli szezisonban nem hogy élvezni lehetett volna az akkori szinárulatok előadásait, de sőt boszankodnia kellett a közönségnek; mig Csóka a ur — kit jó hírnevéről úgy városunkban, mint a vidéken igen jól ismernek — minden törekvésétt oda irányozza, hogy a közönség igényeit kielégítse és előadásával a téli estéket élvezetessé tegye; azért társulatához a vidék elsőrendű színészeit szineszínűt szerzödtette; a színtermet pedig, a közönség kényelmére — részben saját költségén alakította át s a szinpadot új díszletekkel látatja el. — Az előadandó darabok közé a legújabb — mindenütt tetszés mellett előadott — operette, népszimnümó sb. is felvette. — Hiszik, hogy a közönség méltányolni is fogja Csóka urnak eme törekvéseit párfoglósául annnyival is inkább, mert már volt alkalma meggyőződni akaraterejéről és tehetségéről az új működése alatt, mikor is ő a közönséget minden tekintetben kibégitette előadásával és kivívta maga részére a tiszteletet oly arányban, mint tán egy szinigazgató sem.

fel a szép asszonyra, ahogy a bűnös megváltójjára tekint, kitől bünei bocsánatát s a jövő élet üdvét várja.

A szenvedélyesen kijetett szavak halatára guny és káromó fénye csillant el a szép asszony szemében s búzken felemelkedve, hidegen végig nézte a szenvedély tüzétől megtört művészt, ki jövő boldogságának reményét várta tőle; arca viszatizott, szinte rot volt e percében, szemei hideg, fagyalló sugárt löveltek s ajkai hidegen, a megindulás minden jele nélkül mondták el, hogy életében csak egyszer szeretett, szíve csak egyszer dobogott hevesebben, csak egyszer virágozott, mint az áloe, s akkor megcsalták, legszobó reményeit szét téve, lelkének üdvét megrabolva s kitéve a csalódás keserűségének; azóta nem szeretett senkit, játékszernek nézi a férfi ziveket s előtte csak adag bírnak becsesél, míg nem mondatja tulajdonának, aztán értékeleneké lesznek, mint a hervadt virágok, melyeknek egyedüli érdemök az, hogy egykor gyönyörködtettek.

Olyan rideg, erőteljes hangon mondá el e szavakat, mintha komornajával értekezett volna, vajon samóráz silyn selym ruháját rózsaszínnel vagy kékkel ékítessé-e? Aztán gögösen felmeleve fejt szúró, lenéző tekintettel végignézte a megáldott férfit, odább lebegett, hogy mások szívében korlácsolja fel az érzelmek nyugó tengerét, másokat igézzem meg bújjágy szemével.

hogy aztán annál zárkózottabb legyen, ma már ősz öreg ember, fehérr nagy homlokát az évek barázdekál vonták be, sötét fűrtet a hó színet vették fel, búzke dalás alakja megtört, hajlik a sirléle, mint a szomorúfűz ágai. Multjának ama szomorú jelenetere csak ugy emlékszik, mint az ifju bölcsődanára, vagy a tündérekéről szóló dajkameszre, melyken mint gyermek annyit sirt, oly sokat bánkódott. Behaggett a seb, s rántó a feledés moha. Napkeletől késő alkonyatig ott farag, ves díszes műtermében, hol ismerőti egy remekművi Madonna szoborba a kis Elza vonásait vélik felfedezni, ki már régen ott pihen a rétsági családi sirböltben, s boldog, mert nem érzi a családó szív fájdalmait.

A szép asszony már hazugnak tartja a tükört, mert arcázt nem mutatja már öndéket, szemében nem ragyog többé az ifjúság lángja, a szenvedély tüze, csak egy halvány fény dereng ott, mint a kialvó tűz utolsó sugárai. Hiába látja, mint hervadnak el őszkor a virágok, mégis azt hiszi, ő kivétel képez szépsége hervadhatlan. Törökszik hódítani most is, bár-változott a helyzet, hisz most ő tartja szerencsésének, ha egy-egy rokkant gallérát, ki nem hiszi, hogy parókája alól kiváltják a nagy holdvilág, figyelmében részesíti s a multak emlékeül néhány fanyar bók-kal tiszteli meg.

A komor, rideg férfi, kinek szíve és kedélye csak egy percze tudott felmelegedni

helyzetben leendek! . . . Nem! . . . nem voltam boldog! . . . csak hittem boldogságomat! . . . En boldogtalan vagyok, — mert nem szeretek, de nem is szeretettek: a kit én szerettem, már a sír lakója! . . .

Tovább kísértem gondolataimmal Ilkát és Elemért. Képzelttem állottam előttem, a mint egymásnak örök bűsöget eskülnék, s ajkukat egy he m-n világított helyen egymáshoz érintik, hogy legyenek boldogok s hogy mondjak meg egymásnak e csók alatt: „Szerettek! . . . Imádlak!”

A cserje megrezdült mögöttem és én megijedtem, mert azt hittem, hogy valaki kémkedni jött utánam, hogy kikacagzon. Pedig nem kémezt jöttek, hanem azok, kiket én legkevésbé hittem: Ika és Elemer.

— Ika arca megvilágította a lámpa halvány fénye és ekkor oly bájosnak tetszett nekem, hogy percze elragadott ismét a szerelmi vágy; elragadott egy oly érzet, mely mint egy sugta bensőmnék „Felejtél azt, kit szeretted! . . . Ne zavarj őt örök álomban! . . . Szeress újból, mert hisz te még ifjú vagy, kinek egyedüli élve és boldogsága a szerelem; ki szerelem nélkül senki és semmi!” . . .

„Oh mi boldog vagyok én akkor, ha mint kezdő szerelmem látom e jelenetet, midőn az ifjú átkarolja tartja kedvesét és fülébe sugja az angyalnak „Ilkám, én szeretlek! . . . én imádlak! . . . Elbűvöltek kék szemeid varázs sugárjai; boldoggá tetek mosolyaid! . . . Oh igen, én boldog vagyok, mert szerelmedet bírom; . . . téged pedig boldogítsz azon tudat, hogy Eleméred lángolva, hévvel szeret, kinek élete nálam nélküli semmi volna; . . . ki nélküled nem ismerné és érezné a boldogságot; — nem tudná megítélni a csók bűsűjét, hanem boldogtalan volna, olyan, minő a nagy világon nincsen! . . . Oh Ilkám! . . . szemsugárid elragadtak a szerelem honába és az örök boldogságba, hol nincsen fájd pausz és keserv, hanem igen is öröm és pajzán jó kedv! . . . De hogy is adjam másnév tudtadra szerelmemet? . . . Nincs szó, nincs eszme, melylyel azt előtűd kifejezhetném; . . . nincs toll, nincs phantasia, melylyel azt eléd tárhatnám, . . . hanem igen is, van csók, melylyel mind ama el nem mondható és je nem írható érzelmeket érezheted! . . . Egy szóval én szeretlek!”

„Istenem, mily szerencsétlen vagyok én, s mily boldogok ők!” monddám; azután pedig kisorsoltul könyveimet letörölve gondoltam arra, kit én is hason érzelmeikkel vagyis szavakkal halmoztam el, s ki nekem szintén hasonlót ígért, . . . de . . . megszűnt földinek lenni!

Tán tovább is busongtam volna, ha Ika szavai nem hatolnak fülémbé . . . Tán hangos sírásra fakadtam volna, ha „Ó” nem habotázik. . . .

Ép színel állott be a zenében, midőn ő hallatni engedte a következőket: „Mily boldog az, ki szeret és imád; kinek eme szerelmeben a természet szépségei elmosódnak, — cívei élvnőkütiékké válnak, — egy szóval minden oly ridég és sívrának tűnik fel, míg a szerelem, — ama megnevezhetlen érzelem — minden, az előbb nem is képzelt boldogságba

ragadja, — hol megszűnik az ifju és nő földinek lenni, és érezni a fájdalomakat, . . . hanem örök vigás és öröm könyezi őt. . . . Szerelmem! . . . te boldog szerelmem, élvedtulszárnyal minden más boldogságot, . . . és viszont, te boldogtalan szerelmem tulszárnyalod az életnek minden kínjait és fájdalomait: áldoznodok életet örökre megkeserítet és a halálba üzöd, hogy nyugodok, mert az életben nagyon sokat szenvedett . . . és fáradt! . . .”

I szavak folytatását bevarni már nem bírtam, mert némileg behégett sebem újból felszakadt és én boldogtalan volam. — Elárultam magamat előtűd és az ok a lehető legnagyobb meglepetésben ugrottak fel helyeikről, hogy távozzanak. . . .

Oszlódott a nép; én is a távozást határoztam el, hogy irtg tegek vérző sebére, mely ugyan nem állhat másból, mint az álomból; — ha ugyan ez is nem kerülü pillámát, — ez elfeledtetni volt boldogságomat, de el a jelenlegi még nagyobb fájdalommat.

„ A szende holdat egy felhőske fedte el előlünk, midőn egy csók hangzását hallottam még a már setét téren. — E csókot Ika és Elemer váltotta azon tudatban, hogy azt senki sem látja és hallja.

Pedig én igen, mert gondolatokba mélyedve, még mindig a Bódog-téren voltam. —

Még a nyár folytatában hallottam, hogy ők egymáséi lettek. . . .

Eleméredl egyszerű találkoztam, s ő elmondta, hogy miként találkozott Ilkájával először, ugyancsak a Bódog-téren.

Hiszem ismered e mondat: „Szerencse fel! . . . szerencse le! . . . Alkalmad Ika és Eleméred, mert ma valóban rájök illik.

Az idei év július havában ismét díszlett az utcasarkokon: „Ma zene lesz a Bódog-téren.”

En ott voltam! . . . Le fel sétálva az utakon, egy gyászruhás nő tint szemembe, kinek szöke fürtjei és kék szemei oly ellentétes állottak gyászruhájá és fátolyával, mint a mosolygó bájnal pir, az éj setétével. — E nő Ika volt.

Szemei nem voltak már oly bájolók, ajsán nem honolt a mosoly, hanem az előbbi fénytelen, az utóbbi pedig végkép elenyészett volt, mert a bájait feloldta ifju kebelét és életét örökre. . . .

Mint ismerős hozzá mentem. . . . Ő szívesen fogadott, s így sokat besz tünk a régi időkrol. . . . Midőn Eleméred hoztam fel, könyei csordultak bőféher arcára és csak ezeket mondotta: „Hűtlen lett! . . . Elhagyott! . . . Es tölem messze meghalt!”

Nem kérdeztem tovább, mert nem akartam keseríteni őt, mivel azt nem érdemli meg, de viszont őt sem érdemelte meg Elemér, kinek két év előtti szavai nem szívűből jöttek, hanem nyereség vágy kifolyásai voltak, mert mint legutóbb megtudám, nagyösszegű fogadás vezérelte őt Ika meghódítására. (Barátom, ez csaknem unicum, mi nekünk férfiaknak nem éppé bizelgő.) Ika, kiárt az előtt rájontak az ifjak, most becsért arcán meglőtt vonásokkal bír, mert nagyon sokat szenvedett. — A két év

előtti eme szavai: „Te boldogtalan szerelmem tulszárnyalod az életnek minden fájdalomait s bű” rajta beteljesültek.

Elemér egy távoli temetőben nyugszik; sírhalmát nem díszít virág, mert azt nem érdemli meg; mert nemcsak, hogy onmagát tette szerencsétlenné, de Ilkát örökre boldogtalanára.

Ika átkozza ama falragaszt, mely uzonéd hirdet a Bódog tére, mert úgy mond „Ha ez nincs-on, ugy Eleméred soha sem ismerem meg, és akkor lehet, hogy ma boldogabb volnék!”

Azóta a Bódog-téren nincs annyi nő; bizonyára felnek a lámpa fényél történet ismeretségeik és szerelme vállomásoktól, mert az többnyire olyan is, mint a lámpa fény: hamar gyul, de még hamarabb ki is alszik.

A visszlátásig!

Lapunk 36-ik számában közlött talányok megfejtései.

A „Háromszögi-talány“-é:

TOLONCZ
ORGONA
LADIK
OLIGA
NIL
CZ
Z

Megejtették: Draskovics Géza ur (A-Lendva), Leopold Magdolna urő (Baja), Major Gyula ur (Arad), Petrovics Lujza k. a. (Dobru-czen), Reich Emil ur (Baja), Vitmann Teréz urő (Kaposvár), Dreisziger Kálmán ur (Baja), Ratsch Ferenc ur (Temesvár), Kovács-Zsvánovits Katica urő (Baja), Dreisziger Ferenc ur (Baja), Boller György ur (Csaba).

A „Számrejtvény“-é:

„Hol legtöbb honi vér lép
A harc sikkokat:
A aepszabadság ott tenyész
Legszébb virágokat.“

(Bajza.)
Helyesen megejtették: Reich Emil ur (Baja), Lévy Mariska k. a. (Budapest), Kovács-Zsvánovits Katica urő (Baja), Bakly András ur (Győr), Dreisziger Kálmán ur (Baja), Bucovits Ernestina k. a. (Budapest), Czernay Imre ur (Baja), Dreisziger Ferenc ur (Baja), Lengyel Antónia k. a. (Pápa), Graner Gyula ur (Budapest).

Szótag-talány.
A dolár-tól.

A következő 26 szótagból 11 szó állítandó össze úgy, hogy a kezdő- és végbetűk felőlrol lefelé olvassva egy közmondást adjanak.

Moz, di, e, haj, szc, zsef, le, zsi, mum, er, tun, or, lam, á, zsi, ese, jó, buj, raf, szá, ke, té, nep, lo, len, zsi.

Az alkotandó szavak értelme egyenkint:

1. Az ó kor egyik istene.
2. Csinos nőnev.
3. Tűzrakódó hely volt.
4. Már csak gyeren található állat.
5. Ezen szó — mint sajtóhíba — Dob-renteynek egy nevezetes fogadás alkalmával egy pár ezer forintjába került.
6. Roszhírú kormcsnákat neveznek így.
7. Férfi név.
8. Nagyobb pusztá alsó Bácskában.
9. Nagy néptömegben keletkezik.

10. Kulföldi növény.
11. Nemzettség.
A megejtés és a megejtők nevei két hét múlva közöltnék.
A megejtők között Dr. Margalics Ede „Bácskai Közmondások és Szólamások“ című művét sorsoljuk ki.

Számrejtvény.
—yól.
8. 2. 18. 23. 10. Mérték neve.
17. 7. 24. 11. Egy folyó, melylyel népal is kezdődik.
20. 6. 12. 21. 25. 26. A hova mindenki eljut.
4. 5. 6. 5. 24. Ettől óvakodj, nehogy belesse!
18. 19. 18. 9. 1. Kez-szötenkedett e nép sokat honunkban is, ma Azsiban lakik.
12. 13. 14. 15. 16. 22. Egy ország.
3. 19. 1. 19. Bácskai nemet község.
1—26. Petőfi egy költeménynek — melyben honunkról szól — első sora.
Megejtési idő: 1880. aug. 7.
A megejtők közül a legelső beküldő 50 drb levelepapir és borítékból álló jutalomban részesül.

Nyílt tér.*
Hausenblas Alajos és neje — szül. Eizeit Janka, számos rokonai, barátai s ismerősi nevében, szomorodott szívvel jelentik egyetlen gyermekük Hausenblas Bédának folyó hó 23-án gyermek aszályban történt kimúlását. A boldogultnak hiált tetemei folyó hó 24-én d. u. tetteket örök nyugalomra a Szt. Rókusról nevezett sírkertben.
Áldás és béke poraira!

*) Erovat alatt közlőtkéret nem vállal felelősséget a szerk.

Üzleti tudósítás.
Bácsán, 1880. július 24-én

Buza	9.40
Zab	5.—
Bab	7.50
Árpa	7.50
Rozs	7.70
Köles	—
Kukoricza	6.30

Az árak 100 kilogr. után.

Az első es. kir.

DUNA GŐZHAJÓZÁSI TÁRSULAT
Pósta- és személyszállító hajóinak
MENETRENDJE.
Pósta-hajómenetek:
Bajáról Budapestre: szombat kivételével naponkint reggel 4 és fél órakor.
Bajáról Orsovára: hétfőn este hat órakor és szombaton reggel 6 órakor.
Személyszállítóhajómenetek:
Bajáról Budapestre: naponként d. u. 3 órakor.
Bajáról Mohácsra: esti 8
Felelős szerkesztő:
Dr. BARTSCH SAMU.

Iskolai-értesítés.
Nyilvános polgári és kereskedelmi iskolám s nevelő-intézetemben Budapest, Károly-körút 22. szám, a 28-ik iskolai év f. évi szeptember 1-én veszi kezdetét. A növendékek felvétele augusztus 20-ától naponta délelőtt 8—12-ig és délután 3—5 óráig eszközölhető.
Nevelő-intézetemben a réum bizott növendékek általam s ném által a leggodosabb felügyeleiben részesülnek s a legszeretetteljesebben ápolatnak. Azok nevelése körül nekem **több mint 30 évi** sokoldalú tapasztalás áll rendelkezésemre, a mi arra jogosít, nevelő intézetemet minden t. ez. szülőnek a legjobban ajánlani.
Programmok kívánatra ingyen.
Róser Miklós.

Árverési hirdetés
melylyel közlé tétetik, hogy a Szegzárd-báttai Dunavérgát-társulat tulajdonát képező — cseplésre is használható —
2 LOGOMOBIL
egy centrifugal szivattyu, valamint számos kézi szerszámok összes 4769 frt 85 kr. becsértékben f. 1880-ik évi augusztus 2-án délelőtt 8 órakor Battan a helyszínen — darabonként — elárvereztetni fognak, következő feltételek mellett:

- 1) Kikiáltási ár a becsár.
 - 2) Venni szándékozó tartozik a becsár 10%-át letenni.
 - 3) Légtűkötet ígérő köteles a megvett tárgyakat a leütéstől számítandó — legfeljebb — 15 nap alatt átvenni, s a vételárt kifizetni.
 - 4) A tárgyak becsáron alóli eladása a kiküldött választmány helyben hagyásától függ.
- Szegzard, 1880. jul. 10-en.
Ellmann Miklós,
társulati elnök.

